

Unia horodelska 1413

Unia horodelska Jagiełły i Witolda z 1413 r.

Sawicki, t. I, cz. 1, s. 78 -81.

W imię Pańskie. Amen. Na wieczną rzecz pamiątkę. Obowiązkiem naszym jest używać zbawiennego krzyża z duchowym pokarmem tym, którym panując w doczesnych pożytkach pomagamy; czyniąc zadość ich potrzebom cielesnym również powinniśmy podawać, ile naszej możliwości starczy, pomoc do zbawienia; niech się nie zdaje, że starając się tylko o pożytki doczesne zaniedbujemy największego szczęścia; niech nie doznamy zatracenia tam, gdzie darów błogosławieństwa i nagrody wiecznej czekamy; niech nie będziemy pozbawieni pożądanego uznania i wszelkich pożytków z pracy naszej. Należy pilnie uważać, abyśmy dając ludziom cielesne dobrodziejstwa rozmyślali i nad tym, jakbyśmy mogli dać i niebieskie pokarmy i wskazać drogę wiecznej szczęśliwości temu, komu udzielamy na tym świecie obfitości w rzeczach przemijających, by mogli i tutaj doznać pomocy naszej szczodroblowości i jednocześnie dostąpić w wykonaniu naszych wskazówek przyszłej chwały w zbawieniu świata.

Przeto my, Władysław, z bożej łaski król polski, pan i dziedzic ziem: krakowskiej, sandomierskiej, sieradzkiej, łeczyckiej, kujawskiej, najwyższy książę litewski, Pomorza i Rusi itd., oznajmiamy brzemieniem niniejszego wszystkim komu należy, obecnym i przyszłym, którzy wiadomość o niniejszym mieć będą. Szczodrobliwą dłońią zlewając łaski na podległe naszemu panowaniu ziemie litewskie i ich mieszkańców, usiłowaliśmy zawsze stani warunki ich bytu poprawić; gorąco pragnęliśmy utwierdzić i ugruntować ich na zawsze w wierze przyjętej, aby Najwyższy, za którego zrządzeniem, a przez nasze staranie otrzymali światło wiary, wzmocnił ich łaską swoją ku chwale i czci imienia swego i pomnożeniu swej wiary katolickiej. Jak dawniej zasilaliśmy ich często darami szczodroty naszej, tak obecnie chcemy duchownymi łaskami ich ożywić, a prawem i pracą tym pewniej ich ująć. Przeto, aby się w stałości swej wiary lepiej ćwiczyli i z cnoty w cnotę wzrastali, zdejmujemy z nich jarzmo niewoli, którym dotąd byli skrupowani i związani, i z wrodzonej nam szczodroblowości brzmieniem niniejszego (pisma) nadajemy i darujemy im łaski, wolności, swobody i przywileje, które zwykle katolikom się dają, podług treści niżej pisanych artykułów:

1. A naprzód, aczkolwiek w owy czasie, gdy po przyjęciu z natchnienia Ducha św. światła wiry katolickiej dostąpiliśmy korony Królestwa Polskiego, już wtedy dla pomnożenia chrześcijańskiej wiary oraz dla dogra i pożytku ziem naszych litewskich, takowe z ziemiami i państwami im podległymi i z nimi połączonymi, rzeczonemu Królestwu Polskiemu przywłaszczylimy, wcielili, połączyli, zjednoczyli, przydali, sprzymierzili z jednomyślną wolą naszą i zgodą naszych braci oraz ze zgodą i przyzwoleniem wszystkich panów, szlachty, wielmożów i bojarów ziemi litewskiej; wszakże chcąc ziemie owe litewskie przed wrogimi najazdami i zdradami Krzyżaków i ich sprzymierzeńców oraz innych nieprzyjaciół, którzy ziemie litewskie i Królestwo Polskie starają się zburzyć i knują ich zniszczenie, w większym bezpieczeństwie i obronie postawić oraz zapewnić im wieczny pożytek, ziemie te, które zawsze pełnią władzę i wszelkim prawem dotąd posiadaliśmy i posiadamy od przodków naszych i z porządkiem urodzenia naszego, jako prawy pan — z wolą i zgodą panów, szlachty i bojarów rzeczonemu Królestwu Polskiemu powtórnie znowu wcielamy, do wnętrzości kładziemy, przywłaszczamy, złączamy, przyłączamy, sprzymierzamy i na wieki przywiązujemy. Stanowimy jednocześnie, aby takowe ze wszystkimi swoimi księstwami, ziemiami, własnościami, ze wszystkim prawem na wieczne czasy nieodwołalnie i nierozzerwalnie z koroną Królestwa Polskiego były złączone.

2. Wszystkie kościoły ziem litewskich, katedralne, kolegiaty, parafialne i zakonne, wileńskie i inne, tak założone i zbudowane, jak założyć i zbudować się mające, mocą niniejszego pisma zgodnie z obyczajem Królestwa Polskiego zachowamy we wszystkich ich wolnościach, przywilejach, egzempcjach i zwyczajach powszechnych.

3. Panowie, szlachta i bojarowie ziem naszych litewskich mają na równi z panami i szlachtą Królestwa Polskiego używać i korzystać ze wszystkich udzielonych im przez nas nadań i przywilejów, o ile są katolikami i poddanymi Kościoła Rzymskiego oraz mają nadane klejnoty herbowe.

(...)

7. Panowie i szlachta ziem litewskich będą mogli łączyć córki, siostry, krewne i powinowate swe i dawać je w małżeństwie podług swego upodobania i stosowanie do dawnego zwyczaju Królestwa Polskiego, lecz tylko mężom wyznania katolickiego.

(...)

11. Ustanowione będą na wieczne czasy dygnitarstwa, krzesła i urzędy podług tych, które są w Królestwie Polskim, mianowicie wojewoda i kasztelan w Wilnie, w Trokach i innych miejscowościach podług uznania i woli naszej.

12. Dygnitarzami zaś tymi mają być tacy tylko, którzy wyznają katolicką wiarę i podlegli są świętemu Rzymskiemu Kościołowi; również i wszelkie urzędy ziemskie dożywotnie, jak kasztelanie i inne, mają być nadane tylko mężom chrześcijańskiej (katolickiej) wiary i tacy tylko mają być do rady naszej dopuszczeni i w niej zasiadać, gdy będzie się toczyła narada o dobro publiczne; albowiem częstokroć różność wyznania wywołuje niezgodność umysłów, a stąd i rozgłaszanie tajemnych narad.

(...)

15. Z powyższych wolności, przywilejów i łask ci tylko z panów i szlachty ziem litewskich korzystać mają, którym są nadane herby i klejnoty szlachty Królestwa Polskiego i którzy są chrześcijańskiej wiary, podlegli Rzymskiemu Kościołowi, nie zaś schizmatycy lub inni niewierni.

(...) [1]

Przypisy:

[1] za: *Historia państwa i prawa Polski - źródła* - wyb. F. Połomski, P. Jurek, Wrocław 1997, s. 52-55

(Publikacja: 23-07-2002)

Oryginał. (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,1382>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl